

pravnega razloga, da bi se moglo toženim deželam plačilo nakladati. Oproščene so tedaj tega plačala. — Tako je dežela naša rešena groznega bremena, Goriška in Isterska pa tudi precej velikega. — Kdor pa bere celó kratka in mlačna poročila o tej pravdi v „Laibacherici“ in „Tagblattu“, temu se nehoté vriva vprašanje: ali niso ti ljudje, ki pišejo ta dva lista, „tiste gore listi“, ki so se te dni o kazinski gostilnici ešofirali zato, da ni mogoče, da ne bi dežela naša plačala! Vemo, da bi jim bilo to tako ljubo, da bi potem krivdo valili na narodno večino deželnega našega zastopa. Hvala sodnji, da je osramotila kazinske „sodnike“! — Zanimivo utegne biti našim bralcem zgodovino zvedeti te pravde, ki se je začela že pred 10 leti (1. decembra 1862. l.), končala pa še le 3. svečana 1873. — Tržaška c. kr. deželna vlada je namreč meseca julija 1862. leta naznanila deželnemu odboru Kranjskemu, da Tržaški magistrat zahteva od dežele Kranjske, Goriške in Isterske povračilo stroškov za oskrbovanje nosečih žensk in nezakonskih otrok v Tržaški porodnišnici in najdenišnici od leta 1853. in da v razpravo teh zadev želi, da pride za vsako teh dežel en zastopnik osebno v Trst. Shod ta je bil določen na 1. dan decembra leta 1862. pod predsedstvom pl. Conrada, ki je takrat bil c. kr. dvorni svetovalec v Trstu. Deželni odbor Kranjski je za svojega zastopnika odločil dr. Jan. Bleiweis-a. Predno se je on podal v Trst, je deželni odbor Kranjski v tej zadevi imel sejo 23. avgusta 1862. V tej seji je dr. Bleiweis iz mnogih postavnih določil dokazal, da Tržaški magistrat nima nikakoršne pravice, od Kranjske dežele zahtevati povračila za otročnice in najdenice, ker razmera, postavno izrečena, med posameznimi deželami je bila ta, da Tržačani so imeli v svoji porodnišnici in najdenišnici naše, mi v Ljubljani pa njihove ženske in otroke; s to vzajemnostjo smo bili bot v teh stroških. V tej seji je dr. Bleiweis prvičkrat sprožil misel, da v Ljubljani odpravimo najdenišnico, ki je toliko silnih stroškov vsako leto na deželo našo valila (leta 1871. se je dognala ta misel na veliko korist deželi). Deželni odbor je popolnoma pritrdil predlogu dr. Bleiweisovemu, naj v Trstu zagovarja to, da dežela Kranjska nič ne plača. S tem je šel v Trst; 1. in 2. decembra je bila ondi obravnana vpričo zastopnikov mestnega magistrata in vodje bolniškega in pa zastopnikov Kranjske, Goriške in Isterske dežele. Magistrat Tržaški je za Kranjsko deželo predložil strašanski račun od leta 1853. do 1862. z 328.872 gold. Ker je med temi bilo zaračunjenih 141.226 gold. samo za otroke Kranjske v očitno najdeniško zibelko (Findelwinde) položene, v ktere so otroke (nezakonske in zakonske) pokladale babe v Trstu, in je dr. Bleiweis vprašal gospode: kako da vedó, da je v to zibelko, kamor so se novorojeni otroci pokladali brez imena staršev in kraja, položenih bilo toliko Kranjskih otrok, se mu je odgovorilo: to smo preračunili po številu ljudstva na Kranjskem. Res, „knoštni“ računarji to! — Kranjska dežela ne bo plačala nič — s tem izrekom v zapisniku konferencije je zapustil Trst. In deželni zbor je v seji 26. marca leta 1863. enoglasno odobril postopanje dr. Bleiweis-a v Trstu. — Mislilo se je potem, ker veliko let ni bilo ne duha ne sluha več o tej Tržaški tirjatvi, da je pravde konec. Kar pa Tržačani lanske leto zopet začno starodavne tirjatve ponavljati in ker se jim deželni odbor ni udal z lepo, tožili so deželo pri Dunajski c. k. državni sodnji. Kakor smo gori povedali, je ta svojo sodbo izrekla. In tako je zdaj še le konec tej pravdi, ker višega mesta za daljo pritožbo ni.

— (*Vodnikov večer*) v čitalnici naši se je tudi letos kakor druga leta odlikoval v besedi in plesu: navdušilni govor g. Nollija, interesantna igra gospice Julije Steinerjeve na goslih in gospice Melanije Hohnove na glasoviru, ljubeznjivo petje g. Razingerja, krepki četverspev gospodov Medena, Trdine, Valentinčiča in J. Paternostra in velikanski zbor „Kdo je mar“ z orkestrom: vse je včinilo gromovitni aplavs, ki je veljal tudi pevovodju, g. Valenti in priljubljeni naši umetnici gospej Šolmajerjevi. Al tudi plesi, posebno narodni „kolo“ in kotilijon pod vodstvom g. Juvančiča so povelicali veseli večer, ktere ga je s svojo nazočnostjo počastil deželni glavar vitez dr. Kaltenegger in so ga pozdravili dr. Costa iz Dunaja, gosp. Černy iz Prage in narodna čitalnica v Ribnici.

— (*Opereta „Izbujeni lev“*), ki jo je včeraj predstavilo dramatično društvo v gledišču, je bilo etuzijastično sprejeta.

— (*Repertoire slovenskega gledališča*) za mesec februar je: v nedeljo 9. svečana „Lumpaci Vagabund“, — v ponedeljek 17. svečana „Doktor in cesar“, burka s petjem v 2 dejanjih (novo) in „Dokler ni pravega“, opereta v 1 dejanji (novo), — pustno nedeljo 23. svečana „Čitalnica pri branjevki“, burka v 1 dejanji (novo) in „Kralj Vondra“. — V postu pa hoče dramatično društvo na oder spraviti dve izvirni resni igri gosp. Aleševčevi in še več družih resnih igrokazov.

— (*Lepih Ugoviskih ovac*) je gosp. Šolmajer nakupil na Koroškem 23 parov. Gospodarji, katerim je družba kmetijska pisala, da jih dobijo, naj pridejo hitro po-nje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Njegovo Veličanstvo še ni dovolilo ministerstvu, da predloži volilno reformo državnemu zboru. Iz gotovega vira vemo, da se je stvar vnovič zasukala tako, da znana Poljska „resolucija“ ima pred priti v obravnavo državnemu zboru. Po takem je zopet od Poljakov osoda „reform“ odvisna; žalibog pa, da Poljaci so danes tako, jutri tako!

Česko. — Svečnični dan, od ktere ga so ustavoverci pričakovali in želeli prekucij v Pragi in na gori Žižki, da bi jih z vojaško silo zatrli, je pretekel mirno. Čeravno so slovanskemu narodu bili vsi tabori prepovedani, na kterih so hoteli izreči, da nočejo direktnih volitev, vendar ni bilo nikjer nobenega nereda. Čehi so tedaj spet pokazali, da spoštujejo postavne prepovedi, če tudi po njihovih mislih niso upravičene. Temveč pa podpisujejo po vsej deželi prošnjo rodoljubov Pražkih do cesarja, naj ne dovoli volilne reforme, s kratko besedo: „Mi podpisani pristopimo prošnji, ki so jo rodoljubi v Pragi poklonili Njegovemu Veličanstvu“.

Žitna cena

v Ljubljani 1. februarja 1873.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 20. — banaške 7 fl. 10. — turšice 3 fl. 60. — soršice 4 fl. 20. — rži 3 fl. 90. — ječmena 2 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 3 fl. 10. — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji 4. februarja.

5% metaliki 68 fl. 80 kr. Ažijo srebra 107 fl. 85 kr.
Narodno posojilo 73 fl. 10 kr. Napoleondori 8 fl. 67 kr.